

[Formanden.]

vejstrafikken fra Vibenshus Runddel over Nørrebro og Vesterbrø mod Sydhavnen, nu afslutter sit arbejde, så en afgørelse vedrørende linjeføringens placering snarest kan træffes?"

Medlem af folketinget Kjær Rasmussen har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren oplyse grunden til, at efterretningsvæsenet tilsyneladende søger at hindre opklaringen af drabssagen fra Højbjerg?“

Medlem af folketinget Bodil Koch har meddelt mig, at hun ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren give oplysning om, efter hvilke kriterier man i ministeriet udarbejder fortegnelser over personer, der må anses for uegnede til lærergerning i folkeskolen, og som — når de er opført på denne liste — ikke kan opnå ansættelse som lærere i folkeskolen?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i morgen.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Chr. Madsen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 18. november. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Chr. Madsen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Stedfortræderen vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 18. november.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 48) findes i tidenden sp. 1097).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Forhøjelse af dagpenge m. v.) [af Erling Dinesen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 52) findes i tillæg A. sp. 1019, fremsættelsen i tidenden sp. 671).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Forhøjelse af dagpengesatser m. v.) [af Krog Hansen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 30) findes i tillæg A. sp. 691, fremsættelsen i tidenden sp. 450).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Det ene af de to lovforslag, som nu skal behandles, socialistisk folkepartis forslag, er en genfremsættelse af det forslag, som blev behandlet her i tinget for et år siden. Det indeholder forslag om forhøjelse af tilskuddet til merudgifter ved dobbelt husførelse og en udvidelse af adgangen til fri hjemrejse for personer, som modtager dette

[Arbejdsministeren.]

tilskud. Jeg finder ikke, at tiden er inde til at ændre disse tilskud.

Endvidere foreslås det ligesom i det forslag, socialdemokratiet har fremsat, dels at arbejdsløshedsdagpengene forhøjes, dels at der sker en ændring af grænsen for, hvad det enkelte medlem højst kan få udbetalt i dagpenge i forhold til hidtidig løn.

På det sidste punkt er de to forslag ens. Det foreslås, at der skal gælde en 90 pct.s grænse i stedet for den nuværende 80 pct.s grænse. Jeg har forstået forslagsstillernes betragtninger bag forslaget derhen, at tages visse omkostninger ved at have arbejde i betragtning, f. eks. rejseudgifter og udgifter til tøj, repræsenterer en arbejdsløshedsydelse på 90 pct. af hidtidig arbejdsfortjeneste fuldstændig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Jeg kan ikke erklære mig for tilhænger af en ordning, hvor der således slet ikke er reel forskel mellem indtægten, når man har beskæftigelse, og når man ikke har det. Det er ikke for andre befolkningsgrupper almindeligt i den grad at være garderet mod indkomstsvingninger, og man har heller ikke i noget andet land turdet gå så vidt. Ja, man er intet sted gået så vidt, som vi med den gældende ordning allerede er gået her i landet.

Med hensyn til dagpengesatsen er der forskel mellem de to forslag. Efter de gældende regler er dagpengenes maksimum 67 kr. 50 øre pr. 1. april 1969. Efter socialistisk folkepartis forslag ville dagpengene pr. samme dato være 85 kr., medens maksimum efter socialdemokratiets forslag også pr. 1. april 1969 ville være 99 kr. 90 øre. Med de reguleringer, der kan ventes pr. 1. april 1970, ville socialdemokratiets forslag til den tid gå ud på en overgrænse på 111 kr. i dagpenge.

Socialistisk folkeparti er altså her mere beskedent end socialdemokratiet. Jeg gætter på, at det skyldes, at socialistisk folkeparti i modsætning til socialdemokratiet har taget et vist hensyn til den kendsgerning, at de dagpengesatser, der her foreslås, er højere end indtægten hos mange af dem, der gennem deres skatter skal være med til at finansiere disse satser, altså at der ud fra et socialt synspunkt er noget i høj grad diskutabelt, særlig ved socialdemokratiets forslag.

Da socialistisk folkepartis lovforslag blev behandlet her i tinget for et år siden, underrettede jeg folkettingen om, at et sagkyndigt udvalg, som behandler en lang række spørgsmål angående arbejdsløshedsforsikringen, ikke havde kunnet nå at tildebringe sit arbejde. Der kunne af den grund ikke af regeringen fremsættes forslag til revision af arbejdsløshedsloven på daværende tidspunkt. Jeg vil tro, at forslagsstillerne til de to lovforslag, der er til behandling i dag, ikke er ubekendt med, at det nævnte sagkyndige udvalg i nær fremtid vil afgive betænkning. På denne baggrund håber jeg, at forslagsstillerne vil være enige med mig i, at det er mest hensigtsmæssigt at få behandlet alle de forskellige arbejdsløshedsforsikringsproblemer i sammenhæng, når regeringen med betænkningen som grundlag meget snart fremsætter forslag til en revision af loven, fremfor at man nu skulle tage stilling til nogle enkeltheder af en større helhed.

Jeg skal derfor fraråde det høje ting at lægge de to lovforslag til grund for behandlingen af spørgsmålet om en revision af arbejdsløshedsloven.

Erling Dinesen: Må jeg ikke først minde om, at da vi sidste år drøftede arbejdsløshedsloven og bestemmelserne om at overføre kontrol og anvisning til de offentlige arbejdsanvisningskontorer, var vi også inde på spørgsmålet om ydelse af en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under arbejdsløshed. På daværende tidspunkt stillede vi fra socialdemokratiets side forslag om, at 80 pct.s grænse for ydelse af understøttelse blev forhøjet til 90 pct., ikke mindst for at sikre en rimelig erstatning til mange tusinde lavtlønnede grupper af lønarbejdere. Det gælder i øvrigt ikke mindst for titusinder af kvinder ud over landet.

Forslaget blev dengang afvist med den begrundelse, at et udvalg arbejdede med spørgsmålet. Det blev også dengang af arbejdsministeren oplyst, at udvalget var anmodet om at afgive betænkning senest den 1. oktober 1968 med henblik på, at vi skulle have et lovforslag fremsat, altså i sidste folketingsår. Derfor synes jeg, vi havde rimelig grund til at regne med, at et regeringsforslag var fremkommet allerede for et års tid siden. Det skete som bekendt

[Erling Dinesen.]

ikke, og de oppositionsforslag, som blev stillet, er blevet afvist af arbejdsministeren den ene gang efter den anden.

Vi regnede derefter helt sikkert med, at et forslag om revision af arbejdsløshedsloven i alle tilfælde ville blive bebudet i statsministerens åbningstale i år, men heller ikke det er sket. Det siges ganske vist i åbningstalen, at det nedsatte udvalg forventes at afslutte sit arbejde i nær fremtid, men der er intet som helst nævnt om, hvorvidt regeringen agter at komme med et lovforslag. Det har vi nu hørt arbejdsministerens udtalelse om at han har i tankerne, men det var nogenlunde den samme besked, vi fik for et års tid siden.

Vi har den opfattelse fortsat, at det haster med en revision, en revision, som egentlig for længst burde have fundet sted, og når vi har rejst et af de vigtigste spørgsmål i forbindelse med revisionen, er det, fordi — det tror jeg arbejdsministeren vil erkende — der er skabt særlige forventninger om en mere rimelig og tidssvarende understøttelsesordning end den, vi har i dag.

Selv om det måske hos enkelte vil vække en vis irritation, føler jeg, det både er berettiget og nødvendigt at minde om de aftaler, der ligger fra foråret 1967, da også det radikale venstre var enigt med socialdemokratiet i, at de forbedringer, som dengang blev gennemført, ikke var tilstrækkelige. Også det radikale venstre gav i betænkningen af 9. februar 1967 udtryk for, at det endelige resultat måtte være en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under arbejdsløshed. Og det radikale venstre var med i opfordringen til den daværende arbejdsminister om at lægge dette sigte til grund i det videre arbejde. Jeg håber derfor, at arbejdsministeren til trods for afvisningen her i dag i alle tilfælde fortsat vil have denne målsætning for øje.

Det kan man nok have nogen tvivl om, når man hører arbejdsministeren her udlægge det på den måde, at de 90 pct. i realiteten er en 100 pct.'s dækning for tabt arbejdsfortjeneste. Så vidt tror jeg ikke man kan gå. Men i øvrigt må det vel være indkomstbortfaldsprincippet, som lægges til grund i sådanne situationer.

Det må være rimeligt at sikre den større grad af ligestilling på arbejdsmarkedet mel-

lem de forskellige lønmodtagergrupper, som dette forslag er et udtryk for. Det drejer sig, synes jeg, i særlig grad om en retfærdighedshandling over for de tusinder af lavtlønnede kvinder og ikke mindst ikke-faglærte mandlige arbejdere.

Fælles for alle arbejdsløshedskassemedlemmer er den nedgang i understøttelsen, som finder sted, når kildeskatten træder i kraft den 1. januar 1970. Denne ordning betyder, at understøttelsen under ledighed reduceres med op til 60 kr. pr. uge, og det er klart, at det mærkes alvorligt med det understøttelsesniveau, som vi har i dag. Nu vil jeg gerne føje til, for at der ikke skal være nogen misforståelse, at dette ikke skal opfattes som en beklagelse af, at understøttelse skal kildebeskattes; understøttelser har altid været skattepligtig indkomst, og det er altså helt i sin orden. Men det er klart, at når man nu skal betale skat under en måske langvarig arbejdsløshedsperiode, så er man dårligere stillet end før, hvor man kunne få håndteret med skatten, til bedre tider oprandt. Det er altså ikke kildeskatten, men understøttelsens højde, der er grund til at beklage sig over, og det er derfor, vi må have ændret disse satser. Det ville være meget betydningsfuldt, om en forbedring fik virkning fra 1. januar 1970.

Nu har vi altså fået at vide af arbejdsministeren, at det sagkyndige udvalg er ved at være færdigt med sit arbejde. Jeg håber, man i alle tilfælde meget hurtigt fremsætter et forslag her i tinget, fordi det af de grunde, jeg har nævnt her, og af mange andre er nødvendigt, at i alle tilfælde dette væsentlige spørgsmål i arbejdsløshedsforsikringen meget hurtigt bliver klaret.

Asger Jensen: Sidste gang vi her i det høje ting forhøjede arbejdsløshedsunderstøttelsen — jeg tror endda, man kan sige: væsentligt forhøjede den — skete det på baggrund af en indstilling fra arbejdsmarkedets parter, som var blevet enige derom. Da var det ikke sådan, at den socialdemokratiske regering på eget initiativ tog standpunkt hertil, man forventede en sådan indstilling. Enhver, der kender en smule til disse ting, ved, at Wechselmann-udvalget arbejder på højtryk for at komme med en indstilling, og så vidt jeg kan forstå, skulle der være gode udsigter til en positiv ind-

[Asger Jensen.]

stilling om en højere understøttelse. Derfor er det mig ganske uforståeligt, at det nu er hæsbæsende nødvendigt for oppositionen at komme med forslag her, som man må vide mere eller mindre er rene parade-forslag, som ikke er egnet til at danne baggrund for en virkelig saglig drøftelse af de her omhandlede problemer.

Vi er jo ikke ukendt med, at oppositionen ikke tænker meget på, hvor pengene skal komme fra; det er i denne sag som i så mange andre sager noget, der kendetegner den nuværende opposition, og det skal jeg helt affinde mig med. Men jeg synes, der mangler noget i lovforslagene om, hvordan man får en bedre kontrol med de arbejdsløse under et højere understøttelsesniveau. Det er nemlig ikke mere arbejdsløshedskasserne, det trykker på, når understøttelserne stiger. Tidligere lå der i sig selv en kontrol deri, at medlemmerne skulle være med til at vedtage et højere kontingent, nu er det alene statskassen, der betaler forhøjelser. Men man må vel forvente, at der også er et vist ansvar forbundet med at være oppositionspolitikere, når det er statens midler, det drejer sig om.

Jeg for min part tror, det ligger sådan, at der er ingen, der vil misunde virkelig arbejdsløse en god og rigelig understøttelse, men der er i alle kredse af befolkningen en vældig modvilje imod misbrug, og det er desværre min opfattelse, at efter at det økonomiske ansvar ikke længere påhviler arbejdsløshedskassen, har man ikke den samme interesse, man holder ikke med den samme ihærdighed kontrol med, hvornår understøttelserne udbetales. Derfor tror jeg, det er nødvendigt at have dette med, inden man tænker på — eller samtidig med at man tænker på — at få en højere understøttelse. Jeg ved ikke, om der kommer sådanne forslag fra det udvalg, der nu skal afgive betænkning, men jeg synes, vi først skal gå ind i en realitetsdrøftelse, når vi har en betænkning fra Wechselmann-udvalget.

Robert Christensen: På venstres vegne vil jeg gerne sige, at vi også erkendte, da vi behandlede ændringer til denne lovgivning i sidste samling, at vi ikke blev helt færdige,

og at de satser, hvorefter der ydes understøttelse til arbejdsløse i dag, måske ikke er helt rigtige. Men det er et spørgsmål, om de forslag, der ligger til behandling i dag, rammer det helt rigtige; det føler jeg mig ligesom arbejdsministeren ikke overbevist om.

Når der sidder et sagkyndigt udvalg og arbejder med disse problemer, ville det være helt urimeligt, om vi ikke tog hensyn til de resultater, dette sagkyndige udvalg kommer til, og da arbejdsministeren bebuder, at udvalget meget hurtigt vil være færdigt, og at vi derefter kan vente, at ministeren fremsætter et lovforslag, finder vi det rigtigt, at vi drøfter problemerne i et folketingsudvalg, når vi får ministerens lovforslag. Vi ønsker at vente, til det foreligger.

Erik Hansen (Ålborg amt): Det forslag, der er fremsat af SF, er for så vidt en gammel kending, idet vi behandlede det her i det høje ting i december måned sidste år. Forslaget fra socialdemokratiet er et nyt forslag, men jeg må sige om det, at der er ikke meget nyt i det. Det er dele af SF-forslaget, der er spaltet ud, og så er det gjort ligesom lidt flottere.

Da vi sidst drøftede disse problemer her i tinget på baggrund af det fremsatte forslag fra SF, fremhævede jeg på det radikale venstres vegne, at fordi der kom mange forslag om at hæve beløbet for dagpengesikringen til arbejdsledige, måtte man ikke få den opfattelse, at vi på dette lovgivningsområde er et tilbagesående land, for det er jo ikke tilfældet. Lad os se på nabolandene ude omkring os. I Norge har man en sikring i tilfælde af arbejdsløshed, som ligger på et betydelig lavere niveau end den danske. Går vi til England og ser, hvad man har nået dér under Wilsonregeringen, vil man se, at dagpengesikringen ligger betydeligt lavere end vor. Heller ikke Sverige, som på så mange områder fremhæves som et samfund, der ligger på et højere niveau end vort, kan hamle op med vor lovgivning.

Jeg har villet gentage disse kendsgerninger fra en foregående debat, fordi det vil være urimeligt, om det indtryk fæstner sig i befolkningen, at vi på dette område ikke er en foregangsnation.

Jeg vil ikke dermed sige, at der ikke kan

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

være andre områder inden for arbejdsløshedssikringen, som trænger til at blive lavet om. Må jeg pege på et par enkelte. Først og fremmest spørgsmålet om deltidbeskæftigelse, hvor det føles ganske urimeligt, at man ikke kan sikres mod arbejdsledighed; hvis man ikke er i stand til at yde fuld arbejdsindsats i timetal på arbejdsmarkedet. Dernæst spørgsmålet om optagelse i en arbejdsløhedskasse, hvor man må vente mange måneder som bidragydende medlem, inden man kan blive nydende. Endvidere spørgsmålet om beskæftigelse, inden man kan blive medlem af en arbejdsløhedskasse som nydende medlem osv. Disse spørgsmål trænger ganske givet til at blive taget op, men jeg føler mig i overensstemmelse med den højtærede arbejdsminister, når han giver udtryk for, at da der sidder det såkaldte Wechselmann-udvalg og arbejder med problemerne, ville det være helt unaturligt og i uoverensstemmelse med tidligere praksis her i det høje ting, om man gik hen og pillede enkelte dele ud af et stort lovkompleks og ændrede disse, medens et udvalg sidder.

Jeg vil gerne gøre en bemærkning til hr. Erling Dinesen, som henviste til en aftale truffet i 1967 på baggrund af et flertal i det udvalg, der dengang afgav betænkning om arbejdsløshedslovgivningen. Det er rigtigt, at vi på daværende tidspunkt var indstillet på, at man skulle røre ved disse dagpenge-satser, men jeg vil også gerne gøre hr. Erling Dinesen opmærksom på, at vi meget stærkt fremhævede, at det, vi var nået frem til i 1967, ikke var den endelige løsning, hverken med hensyn til organisationsform eller med hensyn til sammenligning med andre dagpengeydelse. Det er rigtigt, at vi sagde, der skulle ske en samordning med de øvrige korttidsydelse. Må jeg gøre hr. Erling Dinesen opmærksom på, at det er jo i dag således, når det drejer sig om arbejdsløsheds-understøttelse, at der gives fritagelse for karensdage, men drejer det sig om sygedagpengeordningen, så har man karensdagene med, og det er vel et spørgsmål, når man virkelig skal sammenligne disse ydelse, hvem der i dag er bedst stillet efter lovgivningen, de, der opnår sygedagpenge, eller de, der får arbejdsløshedsunderstøttelse.

Med disse bemærkninger vil jeg på det radikale venstres vegne give udtryk for, at vi vil gerne afvente det udspil, der kommer på baggrund af Wechselmann-udvalgets betænkning, og indtil da tror vi ikke der er noget formål i at fremme de foreliggende lovforslag.

Kjær Rasmussen: Vi forstår fortsat ikke, at de to partier lader sig nøje med at foreslå en 90 pct.s dækning for tabt arbejdsindtægt. Det naturlige måtte for os at se dog være, at der blev ydet 100 pct.s dækning. Vi vil selvfølgelig støtte 90 pct.s forslagene, men vi vil dog ikke undlade at påpege den reformistiske holdning, som ligger deri.

S-SF lader sig nøje med at stille forslag, som ganske vist lapper lidt på de værste urimeligheder — det må erkendes — men som slet ikke ændrer magtforholdene i samfundet. Forslagsstillerne har således ikke fundet anledning til at komme ind på denne lovs karakter af en deportationslov. Det vil jeg til gengæld gerne sige lidt om. Jeg vil gerne sige lidt om det, fordi det egentlig er det, vi burde have diskuteret her i dag.

Det er bekendt, at vi i denne uge skal have en debat herinde om det, vi har kaldt for „politistatsmetoder“. Netop under behandlingen af disse to forslag føler jeg trang til at fastslå, at deportation af arbejdere også er noget, som hører politistaten til. Det er i sig selv reaktionært at betragte den bestående elendighed som en nødvendighed, således som forslagsstillerne synes at gøre det. Det kan da ikke have sin rimelighed, at partier, som kalder sig arbejderpartier, skal betragte alt fra statens synspunkt. Man må dog prøve på at forstå, at den kapitalistiske stat først og fremmest er til af hensyn til kapitalisterne.

De to partier ved sikkert udmærket, hvad loven om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring går ud på; de læser vel også aviser. Derfor kan vi ikke se rettere, end at det, de nu er i færd med, i virkeligheden er en forkromning af tommelskrueerne. Primært må det være et socialistisk partis opgave at søge at få disse tommelskruer fjernet, ikke at forskønne dem, og derfor ville det have glædet os meget mere, dersom de to partier var kommet med et forslag til deportationslovens afskaffelse. Det kan være, at vi på et

[Kjer Rasmussen.]

eller andet tidspunkt kunne få en sådan debat herinde på grundlag af et forslag derom.

Hanne Reintoft: Sidste vinter havde vi stor arbejdsløshed, og ulykkeligvis kan vi vente, at billedet måske oven i købet bliver forværret i den vinter, der kommer nu. De arbejdsledige sidste vinter fik klart at føle, at nugældende arbejdsløshedslovgivning ikke slog til. Ganske vist omtaler arbejdsministeren den stadig som verdens mest kulante arbejdsløshedslovgivning — jeg kan ikke glemme det udtryk — og tillader sig at kalde problemer, der er store for de mennesker, som rammes, for „mindre lødige“. Hvis man har nogle af de familier, der er underkastet denne kulante lovgivning, tæt inde på livet, ved man, hvor svært det er at klare de daglige problemer. Arbejdsministeren skulle engang prøve at beskæftige sig med at lægge budget for sådan en familie, så ville lidt af det kulante måske gå af.

Der trækkes skat af arbejdsløshedsunderstøttelse. En tvivlsom beslutning, hvorom der også har hersket usikkerhed ved vore domstole, idet murerne i Århus ved retten kunne få dom for, at det ikke var en lovlig fremgangsmåde, medens landsretten gik arbejderne imod og sagde god for denne skatteinddrivning af understøttelserne. Det havde jo også været mærkeligt, om vore domstole pludselig skulle fornægte deres karakter. Der rejser sig derfor det rimelige krav fra landets arbejdspladser og fra den fremskridtsvenlige del af fagbevægelsen, at man for det første må have dækning for det, kildeskatten nu fra januar tager i understøttelsen, således at restunderstøttelsen efter skattefradraget mindst har samme købekraft, som de maksimale satser har i dag.

For det andet rejser der sig med stigende kraft fra vide kredse i fagbevægelsen det krav, som jeg allerede flere gange før har stillet, nemlig 100 pct.s dækning for tab af

indtægt ved arbejdsløshed, og ved 100 pct.s dækning forstår jeg — som jeg også har understreget før — 100 pct. af gennemsnitslønnen i den enkelte branche, idet man ikke kan tage gennemsnitslønnen i store og meget forskelligartede områder som f. eks. hele arbejdsmandsområdet.

Til støtte for dette krav kan jeg bl. a. henvise til udtalelser fra repræsentantskabet for Byggefagenes Samvirke, repræsenterende 25.000 bygningsarbejdere, den 3. november d.å., udtalelsen fra Jord- og Betonarbejdernes Fagforening den 26. oktober og fra Sømandsforbundets generalforsamling den 3. november. Endvidere kan der henvises til den henvendelse til folketingets partier, som en lang række fagforeninger, i alt repræsenterende 150.000 arbejdere, rettede den 8. oktober. Der er altså et stærkt ønske fra arbejderside om at få gennemført disse krav, da man ved, at det er en simpel nødvendighed for medlemmerne.

Nu har vi altså to forslag om visse forbedringer til behandling her i dag. Man må udtrykkeligt sige: visse forbedringer, da de ikke imødekommer de rimelige og underbyggede krav, der er fra arbejderside om fuld kompensation for løntab, når man ikke kan få det arbejde, som et anstændigt samfund har pligt til at sikre sine medlemmer, og denne regering har jo i hvert tilfælde på ingen måde evnet at sikre denne ret.

Med hensyn til understøttelsessatserne er socialdemokratiets lovforslag vel det mest jordnære, men man kan få en vis fornemmelse af, at det udelukkende er et forslag beregnet på, at man ved, man er i mindretal. Som allerede anført både her og i dagspressen forhandler LO ud fra den gamle og meget uheldige 80 pct.s grænse i Wechselmann-udvalget, hvilket tilsyneladende ikke har haft indflydelse på socialdemokratiets forslag. Det er LO i en forhandlingssituation, men jeg vil gerne spørge socialdemokratiets ordfører direkte, om det socialdemokratiske forslag om en 90 pct.s grænse er kædet sammen med opfattelsen i LOs for-

[Hanne Reintoft.]

retningsudvalg, om man dér er enig med den socialdemokratiske gruppe om at foreslå 90 pct.; jeg vil meget gerne have et svar.

Om lovforslaget, som det foreligger — vi er jo nødt til at beskæftige os med det, selv om der sandsynligvis ikke er realiteter bag ved det — kan der desuden siges, at det vil medføre en del komplikationer. Så vidt vi kan regne ud, skal man op på en ugeløn på 560 kr. for at få glæde af satserne. Hvis forslaget gennemføres, skal hovedforbundene til at beslutte sig for nye satser, og det betyder kontingentforhøjelse. Procentreglen vil stadig ikke løse problemet om en ordentlig dækning for de lavtlønnede, hvoraf alle kan komme i den situation, at de skal betale forhøjet kontingent, men alligevel ikke får rimelig glæde af de forhøjede satser.

I det hele taget havde det været rimeligt, om den smule forhøjelse, der kom, kunne ske uden forhøjelse af kontingenterne, ikke mindst under hensyn til det skattesvind, som kildeskatten nu vil forårsage; det blev jo også krævet meget stærkt af delegationen den 8. oktober og, så vidt jeg husker, ikke direkte afvist af hr. Erling Dinesen, der var til stede.

Jeg vil også gerne understrege, at det absolut ikke passer, hvad der blev sagt af en borgerlig ordfører, nemlig at dette ikke er en hastesag, for skal denne vinters måske mange arbejdsledige have glæde af denne lov, må forslaget gennemføres som en hastesag. Efter en eventuel vedtagelse skal hovedledelserne nemlig til at fastsætte deres satser, og det hjælper jo ikke, at dette arbejde først kan gøres færdig i forårsmånederne, hvor vinterarbejdsløsheden forhåbentlig er ved at tage af. Det er nu til januar, hvor kildeskatten kommer, der er brug for forbedringerne. Der er hårdt brug for dem, og derfor kan det aldeles ikke vente, sådan som arbejdsministeren sagde, hvis ikke store grupper af danske familier skal ud i en tilstand, der minder om nød.

Samtidig med at jeg med de rådende politiske forhold må sige, at socialdemokratiets forslag er det mest jordnære, må jeg indrømme, at der er gode ting i SFs forslag, også fordi man i SF er kommet til besindelse og har tænkt over, at man må afhjælpe nogle af de allermost uheldige

forekomster ved arbejdsformidlingen og den tvangsforflytning, den indebærer.

SF foreslår igen, at en arbejder, der er forflyttet væk fra sit hjem, skulle kunne rejse hjem en gang ugentlig i stedet for en gang månedlig. Da vi havde arbejdsformidlingsloven til behandling her, stillede jeg forslag herom og måtte til min forundring se, at både socialdemokratiet og SF undlod at stemme. Det skulle ellers også for halvandet år siden have været indlysende, at et menneske med familie, hvis familielivet skal bestå, må kunne komme hjem mere end en gang om måneden. Den måde, vi behandler de arbejdssøgende på ved at sende dem rundt i landet med hjemrejse en gang månedlig med en fuldstændig utilstrækkelig dækning for ekstraudgifter og med ædelmodigt tilbud om logi i 2 m² kamre i gamle, udtjente ruteskibe med strikse reglementer, minder uhyggeligt om, hvad man bød arbejderne i 30'erne, og man må spørge socialdemokratiet, om vi da ikke i de forløbne 30 år har haft en arbejderbevægelse, der har været i stand til at kæmpe sig bedre resultater til, og hvorfor det ikke er lykkedes.

SF foreslår ganske vist også, at man hæver satsen for udstationering med 10 kr. op til 20 kr. Det er en forbedring, men ikke en forbedring, der dækker de faktiske udgifter; det kan man regne ud, hvis man bare sætter sig til at undersøge gennemsnitslejen for et fremlejet værelse f. eks. i København. Som jeg også før har sagt, byder man heller ikke andre befolkningsgrupper, som man udstationerer, en så lav kompensation, og jeg kan ikke acceptere, at SF ligesom går med til, at LO-arbejdere skal være en befolkningsgruppe, der er ringere stillet end andre befolkningsgrupper. Disse 90 pct. er stadig væk en accept af, at LO-arbejdere skal have det ringere end andre — andre har jo også fuld dækning ved sygdom.

Jeg har flere gange, uden at arbejdsministeren har kunnet eller villet svare, spurgt om, hvad man har tænkt sig med de gifte kvinder, der efter gældende lov betragtes som ikke-forsørgere. Med anvisning af arbejde borte fra hjemmet har man da stadig tænkt sig, at de skal være uden selv de beskedne rettigheder, som forsørgere har?

Jeg kan også beklage, at man ikke har

[Hanne Reintoft.]

foreslået ændringer i beregningen af understøttelsen, der nu beregnes på basis af et gennemsnit af den sidste sammenhængende arbejdsperiode på 5 uger. Dette kan i forskellige kombinationer komme til at give uheldige konsekvenser for den enkelte arbejdsledige, f. eks. hvis fagets tariffæl ændres umiddelbart efter beregningen, eller hvis han får arbejdsløshedsperioden afbrudt af en kort periode med lavere løn end normalt.

At få rimelige understøttelser er for øjeblikket et stærkt krav på landets arbejdspladser, hvor man er utilfreds med mange ting. Man frygter kildeskatten i den form, den er blevet udarbejdet, man frygter vinterens arbejdsløshed, og man frygter det dobbeltspil, der afsløres, når arbejderbevægelsens største parti her går ind for en forbedring mens fagbevægelsens top i forhandling med arbejdsgiverne indvilliger i at blive ved den nuværende ringe ordning.

Jeg tror, man skulle tage situationen op til ekstra grundig overvejelse. Der er grænser for — og det viser de mange deputationer, der allerede har været herinde i år — hvor dårlige vilkår man kan blive ved med at byde arbejderne, og det gælder både dem, der hævder, de taler arbejderne sag, og dem, der her i tinget er så ivrige for at forsvare erhvervslivets interesser. Disse interesser kan jo også trues, hvis utilfredsheden bliver alt for stor. At appellere til det sociale og det menneskelige er antagelig nytteløst med denne regering; det viste bl. a. også landsrettens dom om skatteinddrivning i små understøttelser.

Krog Hansen: Som allerede nævnt er det lovforslag, socialistisk folkeparti har fremsat, identisk med et forslag, som vi fremsatte i forrige samling, men som aldrig kom til anden behandling på grund af det arbejdspress, vi havde i forrige samling — og var det endelig kommet til anden behandling, var det formentlig ikke blevet vedtaget. Derudover behandler vi i dag et lovforslag fra socialdemokratiet, og dette forslag er på visse områder mere vidtgående og på andre områder mindre vidtgående end det, vi har fremsat. Det vil være udmærket, hvis vi får lejlighed til i udvalget

at drøfte disse 2 forslag og så finder frem til det bedste fra dem begge.

Mere generelt må jeg sige, at jeg i virkeligheden finder det oprørende, at det skal være nødvendigt for oppositionen at fremsætte forslag om bedre sikring af de arbejdsløses vilkår. Jeg finder det oprørende af flere grunde. Den første er, at allerede for 2 år siden var der her i folketinget et flertal for en forhøjelse af arbejdsløsheds-satserne, nemlig et flertal bestående af socialdemokrater, radikale og SF'er, et flertal, som nedfældede deres mening i den meget omtalte betænkning af 1967, hvori der jo står, at flertallet med gennemførelsen af de nye 80 pct.-satser ikke mener, at man har nået det endelige mål. Den egentlige erstatning for løntab må man finde frem til, og man forventer, at regeringen vil fremsætte et lovforslag i 1968-69, som opfylder dette mål.

Nu kan man jo fra radikal side løbe fra denne sætning i betænkningen, og det har man også gjort. Man har fundet på forskellige undskyldninger og har spurgt: hvem sagde egentlig, det skulle være 90 pct.? Vi har heller ikke sagt, det skal være 90 pct., men vi har sagt, at de 80 pct., som vi dengang var enige om, var for lidt, og at dette flertal var enig om, at disse 80 pct. var for lidt. Ellers var der jo ingen grund til at skrive i betænkningen, at man skulle finde frem til noget bedre. Det er muligt, at man fra radikal side finder, det skal være 85 pct. eller 95 pct., det er noget, vi kan snakke om. Men vi kan i hvert fald være enige om, at de 80 pct. ikke var målet; det siger sætningen i betænkningen ganske klart.

Men som jeg sagde, er der flere grunde til, at jeg finder det for dårligt, at vi skal blive ved med at diskutere disse arbejdsløshedssatser m. v. her i folketinget. Den anden grund er den mangel på konsekvens, som jeg mener regeringen udviser. Vi har en liberal regering, og det må vi finde os i, for der er et flertal for det i befolkningen, idet den sidste gallupundersøgelse har vist, at det findes endnu, og man må i et demokratisk samfund bøje sig for flertallet. Men der er én ting, jeg mener man ikke skal bøje sig for. Det er, at denne liberale borgerlige regering ikke ønsker at betale den pris, som det koster at føre den politik

[Krog Hansen.]

og have den liberale indstilling, som man har. Denne regering står jo for de frie kræfters spil, og det er klart, at når de frie kræfter får lov at spille, så koster det noget. Man ønsker ikke nogen planlægning, og de steder, hvor man dog ønsker en planlægning, ønsker at få en styring — der er da kommet nogle enkelte forsøg — er disse forsøg hver eneste gang slået fejl; det er faktisk til at tude over, når man ser, hvordan disse forsøg falder ud, og hvad der egentlig sker.

Der er én gruppe, som hver eneste gang rammes, når man lader de frie kræfter spille, eller når disse styringsforsøg slår fejl, og det er de arbejdsløse. Det er givet, at samfundet som helhed kan mærke det, hvis man strammer inden for boligområdet. Det er også givet, at hele samfundet kan mærke det, hvis den økonomiske politik bliver strammet. Men der er én gruppe, som kontant og med det samme mærker disse stramninger, disse manglende styringer, og det er dem, der bliver arbejdsløse, dem, der bliver smidt ud fra arbejdspladserne, når disse ting slår fejl.

Vi har her på det sidste, som det er blevet nævnt, fået en masse henvendelser fra forskellige organisationer. Disse henvendelser har vi jo fået igennem flere år — det er noget, man bruger — men vi har vel aldrig fået så mange henvendelser på én gang, som vi har fået på det sidste. Når man vedtager sådanne henvendelser og resolutioner rundt omkring, er det jo ikke noget, man gør bare for sjøvs skyld, det er jo ikke noget, man gør for at gøre sig interessant; der ligger virkelig noget bag. Når slagteriarbejderne kommer med protester mod den politik, man fører på landbrugsområdet, hvor man protesterer mod, at alle disse søer slagtes, ja, så er slagtingen et udtryk for de frie kræfters spil, for der er en god pris på svin for øjeblikket, derfor skal de slagtes, men slagteriarbejderne er klar over, at hvis denne politik bliver ført ud i den yderste konsekvens, er der ikke nogen svin til næste år, og så får man arbejdsløshed.

Når bygningshåndværkerne protesterer mod den boligpolitik, man ønsker at føre fremover, er det, fordi de ved, at denne politik vil medføre arbejdsløshed, og så er

det vel naturligt, at de protesterer. Rundt omkring i kommunerne forventer man at få problemer, og når disse kommuner protesterer, er det også, fordi man ved, at der vil komme arbejdsløshed. Selv om kommunerne er i stand til at følge deres investeringsplaner, tilrettelægge vejanlæg og andre ting, vil de eksisterende arbejdspladser blive dårligere betjent, og muligheden for at oprette flere arbejdspladser, nye arbejdspladser, bliver dårlig; der bliver måske overhovedet ikke skabt nogen. Derfor protesterer man.

Vi har også et andet eksempel, hvor man ser, at regeringen prøver på at styre, men det mislykkes for den, og i hvert fald er man ikke konsekvent. Vi har jo inden for værfterne visse subventioner, og det er vel en udmærket ting, at værfterne får disse billige lån. Men følger man det op, undersøger man egentlig, om disse penge er givet godt ud? Vi har her på det sidste fået nogle protester fra B & W, som vel beviser, at det ikke hjælper ret meget, at man giver disse værfter økonomisk hjælp, når man så lader daleren rulle andre steder. Man burde selvfølgelig følge disse ting op, undersøge, om vilkårene for de ansatte på virksomhederne virkelig er så gode, at det kan betale sig at give dem disse billige lån.

Jeg kunne også fristes til at nævne en anden ting, som vel nok er et forsømt område. Det er hele vor uddannelsespolitik inden for industrien, hvor vi jo ikke ansætter lærlinge efter det behov, som samfundet har, men hvor lærlinge simpelt hen bliver ansat ud fra det ønske, som de enkelte arbejdsgivere har. Hvis en arbejdsgiver har en ledig drejebænk, all right, så bliver der ansat nogle maskinarbejderlærlinge, men der er da ingen garanti for, at vi har brug for disse maskinarbejdere. Hele denne uddannelsespolitik får lov til at passe sig selv, og det medfører, at enten må disse mennesker, som har gennemgået en uddannelse, gå som arbejdsmænd, eller også bliver de på et eller andet tidspunkt arbejdsløse.

Man kan altså se, at alle disse ting har noget med arbejdsløshedssatserne at gøre.

Man må også kunne se, at hele vores struktur inden for fagbevægelsen i virkeligheden er et resultat af disse arbejdsløhedssatser. Når vi i dette land ikke har industri-

[Krog Hansen.]

forbund, er det givetvis, fordi der er visse fagforeningsformænd, som ikke ønsker industriforbund; de er nemlig bange for at miste hovedet. Men det er givet, at hvis man spørger en arbejdsmand, hvorfor han ikke vil ind i et industriforbund, får man hver eneste gang at vide, at det skyldes frygten for arbejdsløshed. Når man ude omkring på arbejdspladserne taler om rationalisering, produktionsfremmende lønsystemer, nedbrydning af faggrænser, tåbelige overarbejdsregler, og hvad der nu kan nævnes, så stikker dette arbejdsløshedsspøgelse sit hoved frem hver eneste gang. Det vil altså sige, at den megen snak om en forbedret handelsbalance, bedre valutaforhold, og at vi ønsker at skabe et industrisamfund, ikke har meget på sig, når man ikke ønsker at skabe det rigtige værktøj til alle disse ting. Denne regering vil altså ikke betale den pris, som det koster at føre en liberal politik, hvor man ikke ønsker at styre.

Som nævnt er der kommet mange resolutioner rundt omkring fra. Når jeg har valgt denne, som jeg gerne vil citere, er det ikke, fordi den kommer fra et særlig stort forbund, fra en særlig stor fagforening, men fordi de siger tingene så rigtigt og så godt, at jeg i virkeligheden kan gøre deres ord til mine. Resolutionen er fra Brændselsafbærernes Fagforening:

„Da man ved overgang til kildeskat fra nytår 1970 også fratrækker skat af arbejdsløshedsunderstøttelsen og derved yderligere forringer de arbejdsløses kår, opfordrer vi herved regering og folketing til at foretage en virkelig regulering af understøttelsessatserne. I den forbindelse vil vi ikke undlade at pege på grundloven, hvorefter det bør tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har arbejde, der betrykker hans tilværelse. Som en logisk konsekvens heraf bør der også sikres enhver borger erstatning for arbejdstab, hvad enten det skyldes arbejdsløshed, sygdom eller tilskadecomst.“

Det er jo rigtigt, at man i virkeligheden forringer de arbejdsløses kår fra 1. januar 1970. Én ting er, at regeringen og de 3 partier, som støtter regeringen, ikke vil forbedre forholdene for de arbejdsløse, men spørgsmålet er, om de vil være med til at forringe dem. Man kan vel regne med,

at der skal trækkes omkring en 10-15 kr. om dagen fra disse understøttelsessatser, når folk går arbejdsløse, og det betyder, at de i virkeligheden bliver dårligere stillet end i dag. Derfor kan jeg ikke være enig med arbejdsministeren, når han siger, at vi skal vente, til Wechselmann-udvalget er færdigt. Det sagde han også for et år siden, og det er i det hele taget en undskyldning, man bruger, hver gang vi skal løse et problem i dette folketing: vi skal vente, vi skal vente. Jeg tror, at dette problem er så stort og så akut, at vi i hvert fald i udvalget kommer til at gå i gang med disse ting, og hvis så regeringen på et eller andet tidspunkt kommer med et forslag, som er et resultat af dette Wechselmann-udvalgs arbejde, all right, så kan det indgå i vores forhandlinger i udvalget.

Må jeg så til slut gøre en bemærkning til hr. Asger Jensen, som talte meget om misbrug af arbejdsløhedskasserne. Jeg troede jo, da arbejdsanvisningen overgik til de offentlige arbejdsanvisningskontorer, at så var der ikke mere noget, der hed misbrug her i dette land, så troede jeg, at alle, som overhovedet var i stand til at arbejde, ville få anvist arbejde. Det troede jeg var ideen med det. Men jeg kan nu forstå, at ideen med det bare var at tage det fra fagbevægelsen, så man fra samfundets side kunne komme af med 50-60 mill. kr. mere, en udgift, man kunne have sparet, hvis det var blevet i fagbevægelsen.

Jeg må altså anbefale ordførerne, at man virkelig ser alle disse problemer under ét og tager op til overvejelse, om det ikke var rigtigt at forhøje disse satser.

Erling Dinesen: Jeg har lige et par korte bemærkninger først til hr. Asger Jensen, som sagde, det var uforståeligt, at oppositionen nu kommer hæsblæsende med dette forslag. Jeg synes egentlig ikke, det er så uforståeligt, når folketinget, også hr. Asger Jensen, allerede for et år siden måtte få det indtryk gennem de drøftelser, der havde været forud, at vi kunne regne med, at der på et langt tidligere tidspunkt ville komme et forslag om disse ting.

Jeg vil også knytte et par enkelte bemærkninger til det spørgsmål, som hr. Asger Jensen var inde på, da han sagde: hvordan får vi bedre kontrol? Nu har vi igennem

[Erling Dinesen.]

mange år fra konservativ side hørt, at blot kontrollen blev flyttet fra arbejdsløsheds-kasserne over til arbejdsanvisningskontor-erne, ville sagen være i orden, men det er altså åbenbart heller ikke tilstrækkeligt nu. Jeg begriber egentlig ikke, hvad man så videre vil.

Hr. Erik Hansen (Ålborg amt) nævnte et par andre problemer, som ikke er omfattet af de forslag, der er til behandling her i dag, men som jo spiller en rolle. Jeg deler den opfattelse, at det er meget vigtigt, at vi får klaret problemerne for de deltidsbeskæftigede, og så vidt jeg er underrettet, er arbejdsløshedskasserne helt indstillet på at ordne disse ting; det håber jeg altså der meget hurtigt kommer et forslag om.

Om de selvstændiges muligheder for medlemskab af og medlemsrettigheder i arbejdsløshedskasserne mener jeg der for længst er kommet en indstilling fra arbejdsnævnet og arbejdsdirektoratet til arbejdsministeren. Jeg ved ikke, hvad grunden kan være til, at vi endnu ikke har hørt noget om det, men jeg ved, at der på den gældende lovs grundlag er udarbejdet nye regler. Men det kan hr. Erik Hansen (Ålborg amt) jo få nærmere besked om hos arbejdsministeren.

Fru Hanne Reintoft spurgte, om LO var enig i det forslag, som socialdemokratiet har stillet. Jeg kan forsikre fru Hanne Reintoft, at både LO og arbejdsløshedskasserne har ganske samme målsætning på dette område, som vort forslag er udtryk for. Det, vi må konstatere i dag — og det beklager jeg, fordi det jo er noget, som indebærer, at det radikale venstre ikke vil være med på det grundlag, vi var enige med dem om i 1967 — er, at det radikale venstre er på tilbageslag i dette meget vigtige sociale spørgsmål. Det synes jeg er en meget beklagelig ting.

Asgar Jensen: Jeg vil give hr. Erling Dinesen og hr. Krog Hansen ret i, at vi er kommet et væsentligt stykke videre med at få et apparat til at udføre kontrollen, siden arbejdsanvisningen er gået over på de offentlige arbejdsanvisningskontorer. Men det er jo ikke altid, det ender dér, det er ikke altid, det er dér, den endelige afgørelse træffes. Jeg skal som sagt ikke ved denne lejlighed komme ind på en realitetsdrøftelse af, hvordan dette kunne ordnes, men jeg

mener, der endnu mangler noget, før vi får den effektive kontrol, sådan at man kan sige, det kun er egentlig arbejdsløse, der får understøttelse.

Erik Hansen (Ålborg amt): Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til hr. Krog Hansen og hr. Erling Dinesen, der var inde på, at nu havde man konstateret, at det radikale venstre ikke ville stå ved det, som de i 1967 gav tilslutning til.

Jeg vil i den anledning gerne henvise til, hvad der stod i den betænkning, som udvalget afgav den 9. februar 1967. I denne betænkning fik det radikale venstre under flertalsudtalelsen indflettet forskellige ting. Bl. a. sagde det radikale venstre — det findes i tillæg B. for 1966-67, 2. samling, sp. 62:

„Det radikale venstre er tilhænger af en videre udbygning af den sociale sikkerhed for alle i samfundet, ensartede dagpenge for de forskellige forsikringer og af, at der sker en koordination i administrationen af alle sociale ydelser.“

Det fortæller en lille smule om, at det, man har forsøgt her i dag, er at pille enkelte sætninger ud af denne betænkning og sige, at det er dette, det radikale venstre har tilsluttet sig i 1967, og det, de løber fra nu.

Det er ikke korrekt at gøre det på den måde, det er meget ukorrekt at gøre det på den måde. Det var for at tilslutte sig flertalsudtalelsen dengang for det radikale venstre meget magtpåliggende at få med, at det, vi sigtede imod, var en virkelig trykhedsreform, som omfattede alle i samfundet, og som koordinerede de forskellige instanser. Det radikale venstre findes på en progressiv fløj, hvad dette angår, og derfor vil det være ukorrekt at forsøge at give det udseende af, at vor stilling i dag er en anden, end den har været tidligere.

Hanne Reintoft: Hr. Erling Dinesen forsikrede mig, at LO havde samme målsætning som socialdemokratiet. Det håber jeg da også, men det, jeg spurgte om og gerne ville have et konkret svar på, var, om LOs forretningsudvalg er enig med den socialdemokratiske folketingsgruppe i nu at forlange en 90 pct. dækning. Det forvirrer nemlig temmelig meget også ude i fagbevægelsen, at man så i Wechselmann-udvalget er gået ind for at bibeholde 80 pct. dækningen,

[Hanne Reintoft.]

og så vidt jeg ved, har det været diskuteret i LOs forretningsudvalg. Altså ganske klart: er der enighed mellem LOs forretningsudvalg og den socialdemokratiske gruppe om procenten?

Så lige en enkelt ting til hr. Krog Hansen. Det var, ligesom hr. Krog Hansen sagde noget om, at det var gået op for ham nu, at en af grundene til, at man tog arbejdsanvisningen fra arbejdsløsheds-kasserne, var, at så hindrede man misbrug. Må jeg heri se en anerkendelse fra hr. Krog Hansens side af, at der skulle finde mere misbrug sted ved administration af arbejdernes rettigheder, når den er overladt fagbevægelsen? Det kan vist ikke være rigtigt.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard):

Det er et par bemærkninger fra hr. Erling Dinesens side her i sidste omgang, der giver anledning til, at jeg vil knytte endnu en kommentar til denne forhandling.

Jeg vil ikke nægte, at det har undret mig, at man, når man med udgangspunkt i dette med at skaffe en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra de to forslagsstillende partiers side vil rive nogle enkeltheder ud af den større sammenhæng, som hele arbejdsløshedsforsikringen er, så ikke har valgt det vigtigste, men tværtimod et par mindre iøjnespringende områder at stille forslag på. Jeg tænker på, at det faktisk er for de deltidsbeskæftigede, spørgsmålet om at få en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste foreligger i alvorligt omfang. De får i øjeblikket hverken 100 pct. eller 90 pct. eller 80 pct., men 0 pct. erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, når de ingen beskæftigelse har. Det er i og for sig det mest påtrængende område at udtrykke sine ønsker om egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste på, og man kunne altså have ventet, at det var dette, det vigtigste, og ikke nogle mindre vigtige spørgsmål, man havde draget frem.

Når jeg nævner det, er det i anledning af hr. Erling Dinesens bemærkninger om den indstilling vedrørende de selvstændige erhvervsdrivendes muligheder for arbejdsløshedsforsikring, som jeg ganske rigtigt har fået fra arbejdsnævnet for nogle måneder siden. Der vil jeg gerne oplyse, at når jeg ikke har omsat dette til praksis, er det, fordi

det er meget vigtigt ikke mindst på dette felt at se, hvad vi foretager os, i belysning af en kommende forsikringsmulighed for deltidsbeskæftigede, noget, der jo netop kan være særdeles aktuelt for dem, der samtidig har selvstændigt erhverv.

(Kort bemærkning).

Erling Dinesen: Må jeg først sige til hr. Erik Hansen (Ålborg amt), som omtalte de radikales stilling til betænkningen af 9. februar 1967, at der står jo meget i den betænkning. Der står også, og det er det, der er afgørende i den situation, vi befinder os i i dag, at socialdemokratiet, de radikale og SF mener, at det endelige resultat må være en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og opfordrer arbejdsministeren til at tage dette spørgsmål op osv., således at lovforslag herom kan fremsættes i folketingsåret 1968-69. Det er grunden til, at vi kommer med det, det er grunden til, at vi siger: det var det, de radikale sagde på daværende tidspunkt, det var den opfattelse, man havde af tingene dengang, og det er den opfattelse, man nu er løbet fra.

Så vil jeg bare sige til fru Hanne Reintoft, at jeg er ikke medlem af LOs forretningsudvalg, og jeg er ikke bekendt med, at der er sluttet nogen aftaler i Wechselmann-udvalget på et eller andet grundlag. Jeg ved, at der foregår forhandlinger i Wechselmann-udvalget. Hvad disse forhandlinger kommer til at resultere i, kan jeg selvfølgelig ikke vide noget om på nuværende tidspunkt.

Arbejdsministeren kunne ikke rigtig forstå, hvorfor vi fremsatte vort forslag, da det jo kun drejede sig om enkeltheder i en større sammenhæng og om mindre vigtige spørgsmål. Sådan ser vi nu ikke på det. Vi mener, det er et af de vigtigste spørgsmål i forbindelse med arbejdsløshedsforsikringen, men jeg er da glad for at høre, at arbejdsministeren også her virkelig vil gøre noget alvorligt ved spørgsmålet om de deltidsbeskæftigede. Det er et problem, som efterhånden omfatter 400.000-500.000 mennesker her i landet, og som sagt har arbejdsløsheds-kasserne for lang tid siden givet udtryk for en positiv holdning til dette spørgsmål.

Krog Hansen: Fru Hanne Reintoft ligesom prøver på at skyde mig i skoene, at jeg skulle være tilhænger af den offentlige

[Krog Hansen.]

anvisning på grund af den kontrol, som man skulle få med de arbejdsløse. Når jeg sagde det på den måde, var det, fordi det var et af de argumenter, en af de begrundelser, man brugte i de partier, som var tilhænger af den offentlige anvisning; dér sagde man: her har vi mulighed for at få en bedre kontrol, og denne bedre kontrol må i hvert fald være forudsætningen for, at man kan gå op til en højere ydelse. Fru Hanne Reintoft ved for øvrigt udmærket godt, at jeg stemte imod denne lov.

Erik Hansen (Ålborg amt): Jeg tror, vi bliver nødt til ikke mindst af hensyn til den historieskrivning, som til sin tid skal finde sted, at nævne, at hvis man går lidt tilbage i den betænkning, som er omtalt her nogle gange, står der sp. 62 (Folketings-tidende 1966-67, 2. samling, tillæg B.):

„Flertallet tilslutter sig de af arbejdsministeren fremførte synspunkter, idet dog det radikale venstres medlem af udvalget ønsker at give udtryk for betænkelighed“,

og så kommer de ting, jeg tidligere har nævnt, at vi ønskede en udbygning af det sociale sikringsystem, så der skete en tilpasning til korttidsydelse i øvrigt. Må jeg i øvrigt henvisne til Folketings-tidende for den 16. december 1966 sp. 731. Der står:

„Dette bør efter min mening ses i sammenhæng med andre ydelser: sygedagpengene, som socialministeren i øjeblikket arbejder med.“

Det sidste citat var ikke fra mine bemærkninger dengang, det var den daværende arbejdsminister, hr. Erling Dinesen, der sagde, at dette bør ses i sammenhæng med korttidsydelse på andre områder, som et socialministerielt udvalg i øjeblikket sidder og arbejder med.

Jeg tror, vi nu må have fået rede på disse tråde. Her er ikke tale om en omstilling fra andre synspunkter, her er der tale om, at hr. Erling Dinesen skal have taget et nyt standpunkt, at han skal have lavet et overbud på det SF-forslag, som vi behandlede sidste år.

(Kort bemærkning).

Hanne Reintoft: Af det svar, hr. Erling Dinesen gav mig, må jeg altså konstatere,

at vi ikke her i folketinget i dag, hvor det socialdemokratiske forslag er til behandling, klart kan få oplyst, om fagbevægelsens topledelse støtter det socialdemokratiske forslag om 90 pct.s dækning og arbejder for det i det udvalgte, hvor det er aktuelt.

(Kort bemærkning).

Erling Dinesen: Fru Hanne Reintoft kan være ganske rolig, fagbevægelsen arbejder for de 90 pct.; vær helt sikker på det.

Hr. Erik Hansen (Ålborg amt) oplyser her, at det radikale venstres medlemmer gav udtryk for betænkeligheder. Ja, hvornår gør de ikke det? Men der var i alle tilfælde ingen betænkeligheder ved at underskrive betænkningen, som havde den klare målsætning, det klare sigte, ja, ligefrem et påbud til den daværende arbejdsminister om at sikre en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

(Kort bemærkning).

Erik Hansen (Ålborg amt): Det radikale venstre gav udtryk for betænkeligheder i 1966 den 16. december. Hr. Erling Dinesen siger: hvornår giver det radikale venstre ikke udtryk for betænkelighed? Jo, det gør vi i dag, efter at vi har hørt hr. Erling Dinesen, og jeg tror, betænkelighederne er meget på deres plads.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd.

Valgt blev: *Vestergaard Poulsen, Burgdorf, Erik Hansen* (Vejle amt), *Ulla Worm, Evan Jensen, Damsgaard, Niels Jørgen Nielsen, Samuelsen, Meta Ditzel, Kærkegaard, Orla Møller, Falk Hansen, Bodil Koch, Th. Mikkelsen, Ejner Nielsen, Johan Nielsen* og *Morten Lange*.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Det er meddelt mig, at *Holger Hansen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om værnepligt. (Nedlæggelse af lægdsmandsinstitutionen m. v.). Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Holger Hansen* har vedkommende gruppe udpeget *Kofoed*, som herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 19. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 2) *Spørgsmål til ministrene.*
- 3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger vedrørende de indkaldte værnepligtiges økonomiske og sociale forhold [af *Søgaard* m. fl.].

- 4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Forhøjelse af dagpenge m. v.) [af *Erling Dinesen* m. fl.]

og
Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Forhøjelse af dagpenge-satser m. v.) [af *Krog Hansen* m. fl.].

Mødet hævet kl. 14.36.

25. møde.

Onsdag den 19. november kl. 13.

Anden næstformand (*Hanne Budtz*): I overensstemmelse med en henstilling, som jeg har modtaget fra udvalget, hvortil er henvist forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave, skal jeg foreslå, at det nævnte lovforslag i stedet for henvises til udvalget angående forslag til lov om ændring af ligningsloven m. fl. lovforslag. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, vil jeg betragte det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget. Hermed er det særlige udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave bortfaldet.

Udvalget vedrørende forslag til lov om radiokommunikation har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at *Ulla Worm* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v. (af *Morten Lange* m. fl.). Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Ulla Worm* har vedkommende gruppe udpeget *Hanne Budtz*, som herefter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (*Gerda Møller*): I skrivelse af 11. d. m. anmodede folketingsmand *Bernhard Baunsgaard* på folketingsmand *Lindegård Rasmussens* vegne om, at der på grund af syg-